



RETSPOLITISK FORENING
Nikolaj Plads 26, 3., 1067 København K

HØRINGSSVAR

Til: Justitsministeriet, strafferetskontoret.

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte)

Høringsbrev fra 20. januar 2020 med svarfrist 18. februar 2020— sagsnr.: 2019-731-0048

Svar til: strafferetskontoret@im.dk

1. Indledning.

Retspolitisk Forening skal overordnet bemærke, at lovforslaget tilsyneladende søger at foregribe den situation, at ”fremmedkrigere” med udelukkende dansk statsborgerskab er vendt eller vender tilbage til Danmark og bliver tiltalt og dømt for terrorvirksomhed. Det fremgår af formålet med lovforslaget og generelt af bemærkningerne hertil, at den omfattede gruppe er personer, der formodes at have opholdt sig hos militant islamiske grupper i Syrien og Irak samt personer, der er dømt for terrorvirksomhed i Danmark. Det antages på forhånd, at gruppen er radikaliseret i den forstand, at de potentielt vil være i stand til at begå de allervorste forbrydelser mod det danske samfund og de værdier om demokrati og frihed, som det bygger på. Fremmedkrigere har – ligesom andre terrorister – forbrudt sig mod disse værdier, som det hedder i indledningen til de generelle bemærkninger.

I betragtning af, at det i bemærkningerne anføres, at der i november 2019 er indrejst én fremmedkriger, hvis videre skæbne i det danske retssystem i øvrigt er uoplyst, forekommer lovforslagets indhold som en ganske dramatisk optrapning, der efter foreningens opfattelse først og fremmest er egnet til at vedligeholde en eksisterende begrundet eller ubegrundet generel terrorfrygt. Denne optrapning består dels i tilsidesættelse af grundlovssikrede rettigheder og dels i en betragtelig udvidelse af strafferammerne for samtlige straffelovsbestemmelser om terrorvirksomhed. Når sådanne initiativer foreslås, må det i befolkningen opfattes som om, der består en nærliggende fare, der skal imødegås. Hvorvidt dette er tilfældet, er ikke sandsynliggjort endsige bevist. Foreningen går ud fra, at PET’s

indsats overfor radikaliserede grupper og enkeltpersoner, der befinder sig her i landet, og som ved deres adfærd giver anledning til mistanke om en terrorparathed, fortsætter som normal forebyggende og efterforskende virksomhed.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at PET's terrorvurdering, der fortsat er betegnet som alvorlig, ikke er opdateret siden januar 2018.

Foreningen skal naturligvis ikke udelukke, at der *kan* forekomme situationer, hvor terrorhandlinger eller forsøg herpå udgør en sådan trussel mod befolkningens sikkerhed, at bestemmelser som de foreslåede *som nødretlige foranstaltninger* kan være påkrævede. Hertil må det imidlertid kræves, at der foreligger ganske anderledes og veldokumenterede forhold.

2. Foreningens bemærkninger til de foreslåede bestemmelser.

Ad nr. 1. (Opholdsforbud og et kontaktforbud til personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf mv. for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser)

(§ 101 a, §§ 114-114 j, § 136, stk. 2, eller § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af §§ 114-114 j.)

Den foreslåede nye bestemmelse i straffelovens § 79b er, som anført i bemærkningerne, inspireret af samme lovs § 79a. For så vidt angår den foreslåede bestemmelses stk. 1-5 samt 7-11 henvises til foreningens høringsvar af 5. september 2017, der vedlægges i kopi.

Til den foreslåede bestemmelses stk. 6 bemærkes: At politiet skal føre tilsyn med overholdelse af idømt opholds- og kontaktforbud, på samme måde som tilsyn med opholds- og kontaktforbud efter strfl. § 236, giver ikke anledning til bemærkninger.

Derimod forekommer det uforståeligt, at politiet som led i håndhævelse af kontaktforbuddet uden retskendelse kan skaffe sig adgang til den dømtes bolig og andre lokaliteter, som den dømte råder over, og foretage undersøgelse heraf. Tilsvarende kan politiet uden retskendelse foretage undersøgelse af breve og andre papirer og genstande, som den dømte råder over, og om nødvendigt medtage disse med henblik på undersøgelse af deres indhold. Foreningen må gå ud fra, at der i forbindelse med udøvelsen af tilsynet må foreligge en rimeligt begrundet mistanke om, at forbuddet overtrædes eller forsøges overtrådt. Da en overtrædelse af kontaktforbuddet foreslås at kunne straffes med 2 års fængsel, jf. lovforslagets nr. 20 som ændrer straffelovens § 124a, vil der således foreligge en efterforskning af et muligt kriminelt

forhold. At en sådan efterforskning skal kunne ske ved fravigelse af grundlovssikrede rettigheder, forekommer retssikkerhedsmæssigt ganske uacceptabelt.

Endnu mere forvirrende bliver det, når i bemærkningerne (s. 20) anføres: ”Hvis den dømte i forbindelse med et tilsyn med rimelig grund mistænkes for at have begået et strafbart forhold, vil retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle tvangsindgreb skulle iagttages, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1. Politiet vil i en sådan situation som udgangspunkt skulle indhente en retskendelse for at foretage en ransagning af den dømtes bolig, computer, telefon eller andet IT-udstyr, medmindre at øjemedet dermed forspildes, jf. retsplejelovens § 796, stk. 3.”

Bestemmelsen bør derfor udgå af lovforslaget.

Ad nr. 2-19.

Bortset fra de foreslåede sproglige og redaktionelle ændringer forekommer udvidelsen af de i forvejen meget brede strafferammer ikke umiddelbart indlysende hverken som præventive foranstaltninger eller som en tilkendegivelse overfor domstolene.

Dette understreges af lovforslagets bemærkninger, der anfører, at Rigsadvokaten i ikke mindre end otte af de foreslåede forøgelse af strafferammerne har oplyst, at bestemmelserne ikke har fundet anvendelse i praksis. For så vidt angår den gældende bestemmelse i strfl. § 114 j foreligger der alene to domme, der ikke omhandlede fremmedkrigeres deltagelse i handlinger rettet mod den danske stat, men deltagelse i kurdiske styrkers bekæmpelse af Islamisk Stat.

København d. 18. februar 2020

Leif Hermann
Bestyrelsesmedlem

Bjørn Elmquist
Formand